



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.

Prijsopbouw

Prijsopbouw

De relativiteit van een prijsopbouw

De prijsopbouw van een Oxfam Fairtradeproduct publiceren is een moeilijke evenwichts-oefening.

Ten eerste zijn prijsopbouwen erg tijdsgebonden. 'De' marktprijs van een product bestaat niet en schommelt continu.

Ten tweede moet je rekening houden met alle stappen bij productie, transport en verkoop. Zeker bij samengestelde producten zoals chocolade of koekjes weegt die kostprijs zwaar door en is een prijsopbouw zeer ingewikkeld om maken.

Ten derde is het belangrijk om de impact van fair trade niet enkel te meten aan de hand van de prijs alleen. Want fair trade is zoveel meer dan alleen een eerlijke prijs...

Wereldmarktprijs

De prijs van heel veel grondstoffen en landbouwgewassen is marktgebonden.

Iedere grondstof en elk gewas heeft zijn eigen prijszetters.

- De Argentijnen bepalen in sterke mate de honingprijs in de wereld.
- De Duitse importeurs zetten de prijs voor bananen in Europa.
- De veiling van Kruishoutem legt de prijs van een Belgisch ei vast.
- De beurs van Moshi die van koffie in Tanzania.

Dé wereldmarktprijs bestaat dus niet. Er zijn prijsverschillen al naargelang het land, de regio, de dag van het jaar en de kwaliteit van het product.

Fairtrademinimumprijs

Ook FLO (Fairtrade Labelling Organisations International, de wereldwijde koepel van nationale keurmerkorganisaties zoals Max Havelaar in België) houdt rekening met deze verschillen en hanteert voor de meeste productsoorten meerdere fairtrademinimumprijzen. Beschouw deze prijzen als richtprijzen: minder betaalt fair trade niet.

Eerlijke handel betaalt de fairtrademinimumprijs aan de producentorganisatie met wie ze samenwerkt. Hoeveel de organisatie aan de aangesloten producenten betaalt, is geen eenduidig verhaal.

Bij Oromia, een koepel van meer dan honderd koffiëcoöperaties in Ethiopië, gaat 30 procent van de prijs naar de koepel (voor de onkosten van transport, verwerking en andere dienstverlening) en 70 procent naar de aangesloten coöperaties. Elke coöperatie houdt hiervan 30 procent voor zich en stort 70 procent door aan de boeren. Maar Apicoop, een honingcoöperatie in Chili, stort 90 procent rechtstreeks aan de imkers.

Wat gaat naar het Zuiden?

Eén derde van de omzet van Oxfam Fairtrade stroomt effectief door naar het Zuiden. Dat aandeel verschilt per productsoort: voor koffie is het ongeveer de helft, voor sapconcentraat een kwart. Verschillende factoren bepalen mee het percentage dat naar het Zuiden gaat: bijvoorbeeld de mate van afwerking in het Zuiden (een product dat volledig ter plaatse kan afgewerkt worden zorgt voor meer toegevoegde waarde voor de producenten dan een product dat in het Noorden wordt afgewerkt), of het een samengesteld product betreft of niet, en variabelen zoals transport- en douanekosten.

De ambitie van fair trade is dat een zo groot mogelijk bedrag naar de producenten in het Zuiden gaat en dat een maximale toegevoegde waarde in het Zuiden blijft. Meer verwerking door de producenten verhoogt de marktwaarde van het product en creëert werkgelegenheid.

Helaas is verwerking in het Zuiden niet altijd mogelijk of wenselijk. Soms is ze onmogelijk omdat de infrastructuur ontbreekt, en er geen kennis of geld is om de infrastructuur uit te bouwen.

In andere gevallen is ze niet wenselijk. De meeste koffie bijvoorbeeld is een melange van bonen van verschillende herkomst. Door de koffie in het Noorden te mengen en te branden kan je beter inspelen op de (smaak)wensen van de consument. Voor de sapfabrikant in het Noorden is werken met concentraat in plaats van verse citrus niet alleen veel goedkoper maar ook interessanter om kwaliteits- en logistieke redenen.

Wat kost het product in het Noorden?

Fair trade is een marktgebeuren. Verschillende schakels in de productieketen zijn nodig om een product bij de consument te krijgen.

Er zijn kosten voor verwerking, verpakking, transport, douane, verzekering en opslag. Daarnaast betalen de producenten een bijdrage voor het fairtradelabel (FLO) en eventueel een biocertificaat.

Ook voor Oxfam Fairtrade en Oxfam-Wereldwinkels kost koken geld: er is een noodzakelijke werkingsmarge voor Oxfam Fairtrade en voor de Wereldwinkels. Wat geldt voor de 'eerlijke prijs' geldt voor de samenstelling en de grootte van dit kostenplaatje: het verschil van product tot product.

Dit alles maakt een eenduidige prijsopbouw zeer moeilijk. Elke prijsopbouw is immers een momentopname van een bepaald product van een bepaalde kwaliteit.

Fair trade is veel meer dan alleen een eerlijke prijs

- Bovenop de 'eerlijke prijs' betaalt fair trade een premie aan de producentengroep.
- Door de ondersteuning van fair trade kunnen de producenten hun ontwikkeling in eigen handen nemen.
- Fair trade heeft oog voor mens- en milieuvriendelijke productie.
- Fair trade creëert een groter draagvlak door sensibilisering en economische en politieke beleidsbeïnvloeding.



Prijsopbouw

Bio Gold: 100% uit Ethiopië

Update: 1 april 2010

Het product en de producent

Oxfam Fairtrade koopt de kwaliteitskoffie voor de Bio Gold rechtstreeks aan bij Oromia Coffee Farmers Co-operative Union. OCFCU is de koepel van 115 coöperatieven in Oromia, de grootste provincie van Ethiopië. 60% van de koffie in het land wordt daar geproduceerd. Alle leden van OCFCU zijn kleine producenten, met een gemiddelde grootte aan areaal van 0,5 à 2 hectare.

Oromia Coffee Farmers Co-operative Union probeert aan de economische malaise in Ethiopië het hoofd te bieden. Door zich te organiseren in een coöperatie willen de initiatiefnemers meer structuur in de verhandeling van de koffie brengen en producenten begeleiden in de vermarkting van de koffie.

De prijsopbouw van een pakje Bio Gold op 1 april 2010*

- Per pakje van 250g wordt 300g groene koffie aangekocht bij de Unie aan € 0,99
- Daarbovenop komt een fairtradepremie van € 0,16 per pakje (gaat naar basiscoöperatie) voor projecten zoals hospitaaltjes, water, school etc.
- Het transport tot in België kost € 0,06
- De verwerking, verpakking, garanties, taksen... voegen daar nog € 0,28 aan toe.
- Totale kostprijs: € 1,49.
- Consumentenprijs = € 2,99. Het verschil gaat naar BTW, marge (werkingskosten, transport, overhead...) en marges van de wereldwinkels.

Van de consumentenprijs gaat 33 procent naar de boerenorganisatie die dit onder zijn leden verdeelt. 5 procent gaat als fairtradepremie naar de coöperatie OCFCU.

**Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname.
De prijzen voor koffie op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



foto: Diego Urarte

Prijsopbouw

Biorietsuiker uit Paraguay

Update: 1 april 2010

Het product en de producent

De ongeraffineerde biologische rietsuiker van Oxfam Fairtrade is afkomstig uit Paraguay. De leden van de coöperaties El Arroyense, Montillo en Manduvirá in Paraguay produceren suikerriet op een biologische manier. Deels verkopen ze hun suikerriet aan tussenhedelaar Otissa, deels verwerken ze het in eigen beheer bij de suikerraffinaderij Censi & Pirotta. Sedert 2007 zijn ze in staat om een rietsuiker op eigen houtje te exporteren.

De prijsopbouw van een pakje biorietsuiker (500 gr.) op 1 april 2010*

Producent 0,29 eurocent

- Daarvan gaat 0,12 cent naar het ruwe suikerriet (onverwerkt)
- De fairtradepremie is goed voor 0,03 cent per pakje (zo'n 58 euro per ton)
- Verwerking en verpakking zijn goed voor zo'n 0,14 eurocent

Vervoer, douane, verzekering en opslag 0,32 eurocent
Verdere verwerking in Nederland 0,13 eurocent
Verpakking 0,14 eurocent
Bijdragen voor biogarantie en Max Havelaar 0,04 eurocent

Totale kostprijs 0,9 eurocent
Consumentenprijs 1,69 eurocent

Van de consumentenprijs gaat dus 14,5 procent naar de producenten uit Paraguay.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname.
De prijzen voor suiker op de wereldmarkt veranderen immers continu.*

In perspectief...

In 2008 kocht Oxfam Fairtrade 480 ton rietsuiker aan van Montillo y Arroyense. In 2007 was dat nog 'maar' 290 ton.

480 ton x 58 = 27840 euro fairtradepremie, waarvan 50% rechtstreeks naar de producenten gaat, en 50% wordt geïnvesteerd in projecten voor scholing, gezondheid, infrastructuur... die de hele gemeenschap ten goede komen.

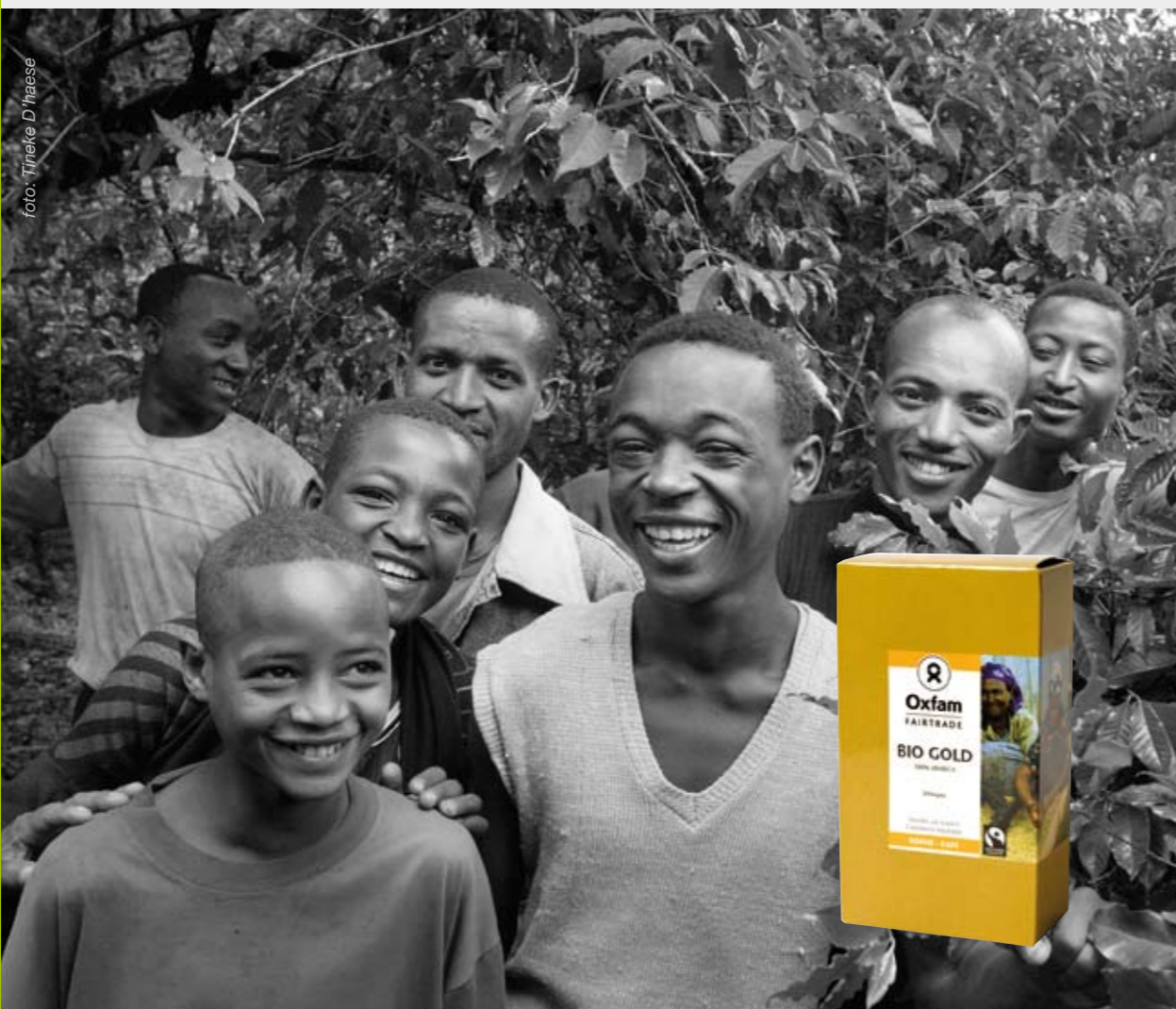


foto: Tineke D'haese



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.

Prijsopbouw

Bio thee uit Sri Lanka

Update: 1 april 2010



Het product en de producent

Biofoods is een kleine exportorganisatie van biologische producten in Kandy (centraal Sri Lanka).

Biofoods helpt de producenten zich te organiseren en bouwde zelf een thee- en kruidenverwerkingsfabriek uit. Oxfam-Wereldwinkels koopt verschillende soorten afgewerkte thee van de organisatie. Door de thee zelf te verwerken en te verpakken creëert Biofoods heel wat extra tewerkstelling in de streek en kan ze de thee aan een veel betere prijs verkopen.

De prijsopbouw van een doos biothee op 1 april 2010*

• Aankoopprijs bij biofoods inclusief zeevracht	2,40 euro
• Fairtradepremie Sofa (producentengroep)	0,07 euro
• Inklaring, transport, kwaliteitskost, Max Havelaar	0,24 euro
• Totale kostprijs	2,71 euro
• Consumentenprijs	5,35 euro

Het verschil tussen totale kostprijs en consumentenprijs zit in de BTW, de marge die Oxfam Fairtrade nodig heeft (voor werkingskosten, transport naar wereldwinkels,...) en de marge van de wereldwinkels.

Van de consumentenprijs gaat dus 46 procent naar de producenten van SOFA/Biofoods.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname. De prijzen voor thee op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



foto: Tineke D'haese

Prijsopbouw

Fondantchocolade: cacao uit Ivoorkust, suiker uit Paraguay Update: 11 januari 2010

Het product en de producent

Kavokiva is een coöperatie van 5817 cacao- en koffieboeren die rechtstreeks uitvoert, dus minder afhankelijk is van tussenhandelaars of 'pisteurs' en zo betere prijzen kan bedingen. Ze stuwden de gemiddelde cacaoprijs in de hele streek hoger op, zodat alle cacao-boeren een betere prijs voor hun oogst krijgen.

Dankzij de fairtradepremie bieden zij hun leden belangrijke diensten aan zoals kwaliteitsvoorzorging, vernieuwing van plantages, introductie van duurzame productietechnieken, transport, magazijnen. Op sociaal vlak bouwden ze een gezondheidscentrum, werken ze aan de alfabetisering van volwassenen, AIDS-voorzorging, preventie van kinderarbeid en onderwijs.

De ongeraffineerde biologische rietsuiker van Oxfam Fairtrade is afkomstig uit Paraguay. De leden van de coöperaties El Arroyense, Montillo en Manduvirá in Paraguay produceren suikerriet op een biologische manier. Deels verkopen ze hun suikerriet aan tussenhandelaar Otissa, deels verwerken ze het in eigen beheer bij de suikerraffinaderij Censi & Pirotta. Sedert 2007 zijn ze in staat om hun rietsuiker op eigen houtje te exporteren.

Prijsopbouw van een reep fondantchocolade 200 gram op 11 januari 2010*

De reep bestaat voor 48% uit cacao en 50% uit suiker.

- Suiker voor 200 gram fondantchocolade:
 - o 0,048 euro : bedrag voor suiker coöperatieve
 - o 0,075 euro : vervoer, douane, invoerrechten, verzekering, ...
- Cacaobonen voor 200 gram fondantchocolade:
 - o 0,077 euro: bedrag voor de producent cacao
 - o 0,02 euro : bedrag voor coöperatie (transport naar haven, werkingskosten)
 - o 0,05 euro : Ivooriaanse overheid (tax)
- 0,48 euro : zeevracht cacaobonen, verwerking van cacaobonen tot chocolade in het Noorden (niet in handen van Oxfam Fairtrade)
- 0,29 euro : verpakken van chocolade in tabletten, transport
- Totale kostprijs : 1,04 euro
- Consumentenprijs : 2,19 euro

Het verschil tussen deze twee prijzen zit in de BTW, de marge die Oxfam Fairtrade nodig heeft (voor werkingskosten, transport naar wereldwinkels,...) en de marge van de wereldwinkels.

3,5% van de consumentenprijs gaat naar de producenten van de cacao.
2,19% van de consumentenprijs gaat naar de coöperatieve van de suiker.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname. De prijzen op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



foto: oww



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.

Prijsopbouw

Lautaro, rode wijn uit Chili

Update: 1 april 2010



Het product en de producenten

Oxfam Fairtrade koopt de wijn aan bij de coöperatie Sagrada Familia in Chili.

We betalen 1,67 euro per fles Cabernet Sauvignon, ter plekke gebotteld. In deze prijs zit ook een premie. Sagrada Familia beslist zelf over de besteding van deze premie. Onder andere wordt hij gebruikt voor studiebeurzen en voor de terugbetaling van medische kosten.

Voor wijn, een afgewerkt product, bestaan er geen minimumprijzen van FLO (Fairtrade Labeling Organisations, de internationale koepel van labelingorganisaties zoals Max Havelaar), wel voor de druiven die de boeren aan de coöperatie verkopen. Dit komt omdat wijn verschillende kwaliteitsniveaus heeft, die gedeeltelijk subjectief zijn en dus moeilijk in vaste prijzen vertaald kunnen worden. Bij wijn komt het erop neer om een eerlijke prijs te bedingen. Uiteraard controleert FLO dat de coöperaties de minimumprijs voor de druiven betalen.

Prijsopbouw voor een fles rode Lautaro van 750 ml – april 2010*

- We betalen dus 1,67 euro per fles Cabernet Sauvignon, ter plekke gebotteld.
- Het logistieke traject, van zeevracht tot inklaring en invoerrechten, kost 0,17 euro per fles. Aangezien de wijn gebotteld werd in het land van oorsprong, hoeft dit product geen verdere verwerking meer te ondergaan in het Noorden; er is enkel een kwaliteitscontrole.
- De accijnzen en de ecotaks liggen voor wijn wel zeer hoog: 0,44 euro per fles.
- De totale kostprijs voor een fles wijn is 2,28 euro (inclusief accijnzen), waarvan 1,67 euro in Chili blijft. Zonder accijnzen bedraagt de kostprijs 1,84 euro, waarvan 1,67 euro in Chili blijft.
- De consumentenprijs bedraagt 5,79 euro. Het verschil tussen onze kostprijs en de consumentenprijs zit dus in de accijnzen, de BTW (21%), onze marge (voor werkingskosten, transport naar wereldwinkels,...) en de marge van de wereldwinkels.

Van de consumentenprijs gaat dus 28,8 procent naar de producenten van Sagrada Familia.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname. De prijzen op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



foto: Tineke D'haese

Prijsopbouw

Extra Virgin Olijfolie uit Palestina

Update 1 oktober 2009

Het product en de producenten

Oxfam Fairtrade koopt Extra Virgin olijfolie aan bij de coöperatie Palestinian Agricultural Relief Committees (PARC), een partner van Oxfam Wereldwinkels / Oxfam Fairtrade sinds 1992.

We kopen er, behalve olijfolie, ook amandelen, couscous en dadels rechtstreeks aan.

De organisatie ontstond in 1983 als een groep vrijwilligers die de Palestijnse landbouwsector wilde ondersteunen. Vandaag steunt PARC landbouwprojecten in een honderdtal Palestijnse dorpen in de Gazastrook en op de Westelijke Jordaanoever.

Oxfam Wereldwinkels / Oxfam Fairtrade is de grootste fairtradepartner van PARC. Dankzij de samenwerking met fair trade kan PARC coöperaties van boeren en handwerkers ondersteunen op het vlak van promotie, vermarkting en kwaliteitsverbetering van hun producten.

De samenwerking met PARC is ook een symbolische steun aan een bevolking die al zo lang onderdrukt wordt.



Prijsopbouw voor een fles olijfolie 750 ml - oktober 2009*

- PARC betaalde de boeren voor de oogst van 2007 22,5 NIS (New Israeli Shekel) voor 1 liter Extra Virgin olijfolie (26 NIS voor bio Extra Virgin olijfolie). Dit komt overeen met 16,88 NIS of 3,44 euro per fles van 750 ml.
- De botteling, verpakking en kwaliteitscontrole in Ramallah kost 2,12 euro.
- Het transport van Ramallah naar de haven in Israël en het transport vandaar naar België kost 0,31 euro.
- De kosten voor allerlei keurmerken, inklaring en kwaliteitscontrole bedragen 0,14 euro.
- Onze totale kostprijs is dus 6,01 euro voor een fles olijfolie van 750 ml.
- De consumentenprijs bedraagt 9,25 euro. Het verschil tussen deze twee prijzen zit in de BTW, de marge die Oxfam Fairtrade nodig heeft (voor werkingskosten, transport naar wereldwinkels, ...) en de marge van de wereldwinkels.

Van de consumentenprijs gaat 37 procent naar de individuele olijfolieproducent. 23 procent gaat naar de verwerking en de coöperatie PARC in Palestina.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname. De prijzen op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



foto: Marc Bontemps



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.



Oxfam
FAIRTRADE
Handel, uit respect.

Prijsopbouw

Sinaasappelsap uit Cuba en Brazilië

Update: 1 april 2010



Het product en de producenten

Cealnor uit Brazilië overkoepelt 1050 leden waarvan 55 sinaasappels- en passievruchtenproducenten. Vanaf 2008 nam Coopealnor de commerciële activiteiten over van Cealnor. Vanaf 2009 exporteert Coopealnor zelf. Cealnor en Coopealnor verdelen de fairtrade premie. Het verschil tussen de marktprijs en de fairtrade prijs gaat voor 50% naar de producenten en voor 50% naar financiële reserves voor de toekomst.

Coagrosol brengt kleine en middelgrote citrusproducenten samen ten noorden van São Paulo, Brazilië. Coagrosol verhandelt ongeveer 70% van de export tegen fairtradevoorwaarden. Om de fairtrade premie te beheren werd ACREMIR opgericht, een samenwerking van arbeiders, producenten, Coagrosol en de vakbonden.

De appelsienen en de pompelmoezen uit Cuba komen van twee coöperaties. Bij de ene coöperatie is het land collectief eigendom, het werk gebeurt ook collectief. De andere is een diensten- en kredietcoöperatie: de leden zijn individuele boeren die met hun familie hun eigen grond bewerken. Alle leden van de beide coöperaties zijn lid van ANAP, de Nationale Vereniging van Kleine Boeren. ANAP behartigt de belangen van de kleine boeren op nationaal vlak en vergemakkelijkt de samenwerking van Oxfam-Wereldwinkels met haar Cubaanse landbouwpartners.

Prijsopbouw voor een fles sinaasappelsap 1 l – april 2010*

- | | |
|--|------------------------|
| • Fairtrade prijs + premie voor Cuba | 0,12 euro |
| • Fairtrade prijs + premie voor Brazilië | 0,08 + 0,1 = 0,18 euro |
| • Vrieszeevracht grondstoffen, inkleding, diepvriesopslag grondstoffen, verzekering, mengen grondstoffen | 0,12 euro |
| • Bottelen, verpakken, Max Havelaar, transport afgewerkt product | 0,26 euro |
| • Totale kostprijs | 0,64 euro |
| • Consumentenprijs | 1,55 euro |

Het verschil tussen totale kostprijs en consumentenprijs zit in de BTW, de marge die Oxfam Fairtrade nodig heeft (voor werkingskosten, transport naar wereldwinkels,...) en de marge van de wereldwinkels.

Van de consumentenprijs gaat dus 19 procent naar de producenten uit Cuba en Brazilië.

** Deze datum is belangrijk! Een prijsopbouw is steeds een momentopname. De prijzen op de wereldmarkt veranderen immers continu.*



Oxfam
FAIRTRADE

Handel, uit respect.

Oxfam Fairtrade cvba
Ververijstraat 15
B - 9000 Gent
© +32 (0)9-218 88 99
ondernemingsnr.
BE 0453 066 016
RPR Gent
www.oxfamfairtrade.be

Ed.oft: 08-2010 - 202



foto: Tineke D'haese